

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2TdoV/2/2018
Identifikačné číslo spisu:	9516100169
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:9516100169.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Pavla Farkaša, JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného J. P. pre obzvlášť závažný zločin porušenia povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 20. februára 2019 v Bratislave dovolanie obvineného J. P., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Michala Mandzáka, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2017, sp. zn. 3 To 3/2017, a

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného J. P. sa odmieta .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 24. apríla 2017, sp. zn. BB-4 T 26/2016 uznal obvineného J. P. za vinného z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., a to na skutkovom základe, že

ako konateľ obchodnej spoločnosti C. O. s.r.o. (ďalej len „C. O.“), ktorý mal podľa § 135a zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov Obchodného zákonníka povinnosť vykonávať pôsobnosť konateľa s odbornou starostlivosťou, v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov, takto nekonal, keď po tom, čo 12. augusta 2009 uzavrel v mene C. O. s Poštovou bankou, a.s. Zmluvu o úvere č. XXX/XX/XXXXXX, na základe ktorej bol C. O. poskytnutý strednodobý úver vo výške 3,5 mil. eur, hoci C. O. mala ku 31. decembru 2009 dostatok finančných prostriedkov, vedomý si existenčných následkov pre spoločnosť, neuhradil mimoriadnu splátku istiny úveru vo výške 700 tis. Eur, ktorú bola C. O. povinná v zmysle Zmluvy o úvere splatiť do 31. decembra 2009, čím porušil podmienky splácania úveru, čo spôsobilo vyhlásenie splatnosti úveru (default) a následne v rámci vysporiadania úveru v rozpore s obchodenou stratégiou a investičnými zámermi C. O. vykonal úkony existenčne ohrozujúce záujmy spoločnosti C. O., spočívajúce v tom, že 26. apríla 2010 v Bratislave podpísal v mene C. O. ako predávajúcim ekonomicky zjavne nevýhodnú Kúpnu zmluvu so spoločnosťou FORESPO TT a.s. (ďalej len „FORESPO TT“) ako kupujúcim, predmetom ktorej bol

predaj nehnuteľností vo vlastníctve C. O. evidovaných na LV č. XXXX a č. XXXX, vedených Katastrálnym úradom v Trnave, Správa katastra Trnava, okres Trnava, obec E., k. ú. E. za kúpnu cenu vo výške 7 mil. eur aj napriek tomu, že C. O. nadobudla predávané nehnuteľnosti na základe Kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností z 28. septembra 2007 a Kúpnej zmluvy z 10. augusta 2009 za celkovú cenu 11 682 805,54 eur, o čom vedel, pričom súhlasil so spôsobom úhrady kúpnej ceny zo strany FORESPO TT tak, že časť kúpnej ceny vo výške 3 863 898,97 eur kupujúci vyplatí priamo na účet Poštovej banky, a.s. za účelom úplného splatenia pohľadávky Poštovej banky, a.s. voči C. O. z titulu úveru poskytnutého na základe Zmluvy o úvere č. XXX/XX/XXXXXX z 12. augusta 2009 a jej dodatku č. 1 z 26. augusta 2009 a časť kúpnej ceny kupujúci poukáže na účet spoločnosti MEDSIRX LIMITED, so sídlom Vasilissis Freiderikis 33, 1st Floor, P.C. 1066, Nicosia, Cyprus (ďalej len „MEDSIRX“) za účelom splatenia pohľadávky MEDSIRX voči C. O. z titulu opčnej prémie na kúpu akcií FORESPO TT, na základe ekonomicky nevýhodnej, nevyváženej a záujmy C. O. poškodzujúcej Zmluvy o kúpe cenných papierov s právom opcie, ktorú 26. apríla 2010 v mene C. O. ako kupujúcim uzavrel so spoločnosťou MEDSIRX ako predávajúcim, v ktorej akceptoval celkom zjavne neprimerane vysokú výšku opčnej prémie vo výške 3 136 101,03 eur na kúpu akcií emitenta FORESPO TT s celkovou menovitou hodnotou 25 tisíc eur, s povinnosťou zaplattenia opčnej prémie do 15 kalendárnych dní odo dňa podpisu zmluvy a po uplatnení práva opcie trvajúceho do 30. apríla 2012 kúpu definovaných akcií FORESPO TT za celkovú kúpnu cenu vo výške 7 mil. eur, a to napriek tomu, že ako konateľ C. O. vedel, že spoločnosť nemá a nebude mať finančné prostriedky na to, aby bol naplnený predmet tejto zmluvy, takto konaním postrádajúcim ekonomickú zmyslupnosť zbavil C. O. developovaných pozemkov, nevyhnutných k naplneniu jej podnikateľských zámerov, čím spoločnosti C. O. spôsobil škodu vo výške 7 818 906,57 Eur.

Špecializovaný trestný súd obvinenému J. P. za to uložil podľa § 237 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. e) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia [§ 48 ods. 2 písm. b), ods. 4 Tr. zák.] a ochranný dohľad na dobu 16 (šestnásť) mesiacov (§ 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák.). Súčasne obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti J. M. s.r.o. (pôvodne C. O.) škodu vo výške 7 818 906,57 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený J. P. odvolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením z 26. júla 2017, sp. zn. 3 To 3/2017, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu podal obvinený J. P., prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Michala Mandzáka, dovolanie a opravené dovolanie (na základe výzvy dovolacieho súdu na odstránenie formálnych nedostatkov) z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i) a písm. k) Tr. por. s tým, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa, rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Obvinený primárne namietal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý vzhľadom na nesprávnej formulácii pojmu „škoda“ v skutkovej vete rozsudku. Z ustálenej skutkovej vety nie je možné zistiť, o aký typ škody v zmysle ustanovenia § 124 Tr. zák. ide (reálny úbytok na majetku poškodeného, ujma na zisku, ktorý by poškodený získal alebo ujma na iných právach) a následne skutok v tejto časti právne kvalifikovať. Dôsledkom tohto pochybenia bolo porušené právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože obvinený nevedel, voči akej škode sa má brániť. Právo na obhajobu nesmie byť „iluzórne“ zakotvené v Ústave, resp. v Trestnom poriadku, ale musí sa efektívne vykonávať. V tejto súvislosti namietol porušenie čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), pričom poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 14. novembra 2000, T. proti Rakúsku, spis. č. 22783/95 a právo na oboznámenie s obvinením (obžalobou), garantované čl. 6 ods. 3 Smernice Európskeho

parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní. Obvinený musí byť bezodkladne oboznámený s podstatou obvinenia v takom rozsahu, ktorý mu umožní efektívne vykonávať právo na obhajobu. Súd mal v skutkovej vete vymedziť normatívny znak skutkovými okolnosťami a tým umožniť právne podradenie pod vymedzený skutok a obvinenému účinné vykonávanie práva na obhajobu. Na podporu svojich tvrdení obvinený upriamil pozornosť dovolacieho súdu aj na úvahy prednesené Generálnym advokátom Ivesom Bottom 4. apríla 2017 v trestnom konaní proti Nikolajovi Kolevovi a Stefanovi Kostadinovovi, prípad C-612/15 a čl. 3 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody.

Obvinený ďalej uviedol, že skutkové zistenia ohľadne „vzniku škody“ vykonali sudy len na základe výsledkov znaleckého skúmania Ekonomickej univerzity v Bratislave, najmä Doplnku č. 1 k Znaleckému posudku č. 3/2014 z 8. marca 2016, v zmysle ktorého bola stanovená skutočná škoda vo výške 7 818 906,57 Eur. Záver o tom, či bola stanovená skutočná škoda, je právnym záverom, ktorý neprináleží vysloviť znalcom, ale súdu. Znalecký ústav mal spraviť záver, ktorým by stanovil napr. reálne zmenšenie, resp. úbytok majetku poškodenej spoločnosti a nie prijať právne závery. Sudy nižšieho stupňa pritom nemali vyriešenú otázku ohľadne typu škody, keď súd prvého stupňa iba konštatoval vznik škody vo výške 7 818 906 Eur bez jej právnej kvalifikácie. Odvolací súd taktiež neustálil, o aký typ škody sa jedná (skutočná škoda alebo ušlý zisk), pričom jeho záver je nezrozumiteľný. Zároveň „skutočné škody“, uvedené v znaleckom posudku, nemožno stotožniť so skutočnou škodou definovanou Trestným zákonom. Poškodená spoločnosť navyše vedie na Okresnom súde Trnava, sp. zn. 7Cb/20/2012 civilné konanie o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom, čím deklaruje, že je vlastníkom nehnuteľností, čo by znamenalo, že nedošlo k reálnemu úbytku na majetku. Výrok o náhrade škody, ktorým má obvinený uhradiť poškodenej spoločnosti čiastku vo výške 7 818 906,57 Eur nemôže obstať, pretože by sa mala nahradiť škoda poškodenému, ktorý v civilnom konaní tvrdí, že je naďalej vlastníkom pozemkov. Podľa obvineného o správnosti úvah svedčí výpoveď splnomocneného zástupcu poškodeného, že konkrétnu škodu si uplatní až po preštudovaní znaleckého posudku. Ak by poškodenému vznikla skutočná škoda, nemal by problém s jej vyčíslením.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený ďalej namietol, že sudy nižšieho stupňa sa dôsledne nezaoberali jeho obhajobnou argumentáciou, keď tvrdil, že postupoval v súlade s pokynmi väčšinového spoločníka poškodenej spoločnosti, ktorý bol informovaný o predaji pozemkov za kúpnu cenu vo výške 7 000 000 Eur, i o kúpe opčnej premie. Vlastník O. R. nemal voči postupu žiadne výhrady. Skutok preto nemôže byť kvalifikovaný ako trestný čin.

Konanie obvineného nemohlo spôsobiť žiadnu skutočnú škodu. Kúpna zmluva a nákup opčnej premie sú previazané úkony, ktorými došlo k založeniu nového úverového vzťahu, zabezpečeného prevodom nehnuteľností na obdobie dvoch rokov, a teda išlo o faktické predĺženie úveru. V prípade opčnej premie bola poškodená spoločnosť oprávnená počas dvoch rokov odkúpiť nehnuteľnosti, ktoré mali podľa obžaloby hodnotu 11 682 805,54 Eur, za sumu 7 000 000 Eur. Obvinený nesúhlasil s tvrdeniami súdov (bez znaleckého dokazovania) o bezcennosti opčnej premie len z dôvodu, že mal vedieť o nedostatku finančných prostriedkov spoločnosti na naplnenie predmetu zmluvy. Sudy pritom neuviedli, či opčnú premiu nebolo možné speňažiť predajom tretiemu subjektu, ani neprihliadli na fakt, že poškodenej spoločnosti bol fakticky poskytnutý úver v čase, keď sa nachádzala v zlej finančnej situácii. Obvinený namietol aj tvrdenia prokurátora zo záverečnej reči, že si mal žiadať úverové prostriedky od spoločnosti Q. E., a nie od O. R.. Z uvedených dôvodov namietol porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čím je daná aj dôvodnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V ďalšej časti obvinený argumentoval tým, že nezaplatenie mimoriadnej splátky Poštovej banke, a.s. vo výške 700 000 Eur do 31. decembra 2009 nemohlo spôsobiť škodu vo výške 7 818 906,57 Eur. Aj keby obvinený splátku uhradil, spoločnosť by nedisponovala finančnými prostriedkami na splatenie ostatných

splátok. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru by bolo otázkou času. Obvinený postupoval v súlade so záujmami spoločnosti, keď namiesto splátky úveru uhradil dodávateľskú faktúru vo výške 580 000 Eur. Obvinenému sa teda kladie za vinu nesprávne rozhodnutie, čo nemôže byť právne kvalifikované ako trestný čin. Rovnako nemožno za trestné považovať následné uzatvorenie kúpnej zmluvy so spoločnosťou FORESPO TT, a.s. (so súhlasom majoritného spoločníka) a s tým súvisiaci nákup opčnej prémie. V prípade neuskutočnenia tohto úkonu by došlo k podhodnotenému predaju aktív v rámci dražby alebo exekúcie a tým k podstatnému zmenšeniu majetku. Takéto konanie sa nedá hodnotiť ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku pre nedostatok subjektívnej stránky, keďže úmysel obvineného musí smerovať k vzniku škody. Snahou obvineného bolo predĺžením úveru získať čas na zabezpečenie zdrojov financovania, aby neprišiel o pozemky v jeho výlučnom vlastníctve.

V rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. obvinený namietol nevypočutie svedka O. R., nezákonné čítanie jeho svedeckej výpovede z prípravného konania a nezákonnú konfrontáciu. Výpovede svedka R. boli pre rozhodnutie kľúčové, pričom čítať výpoveď z prípravného konania možno len výnimočne a z taxatívne uvedených dôvodov. Obvinený sa nestotožnil so vzhladnutím dôvodu podľa § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. (pre dlhodobý pobyt svedka v zahraničí) a postup súdu považoval za nezlučiteľný s právom obvineného na vypočutie svedka, garantované čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, keďže svedok sa v prípravnom konaní dostavoval k orgánom činným v trestnom konaní. Súd prvého stupňa mal vykonať výsluch využitím inštitútu európskeho vyšetrovacieho príkazu v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/41/EÚ z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach. K transpozícii Smernice došlo zákonom č. 263/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach. V nadväznosti na to poukázal na rozhodnutie Veľkého senátu ESĽP Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, spis. č. 26766/05 a 22228/06 a v zmysle kritérií, ktoré ESĽP skúmal, uviedol (dostatočný dôvod pre neprítomnosť svedkov v konaní pred súdom; výpoveď svedka je podstatným usvedčujúcim dôkazom; dostatok „vyvažovacích“ faktorov, kompenzujúcich nevypočutie kľúčového svedka), že pobyt svedka v zahraničí nemôže ospravedlniť jeho neúčast' na súdnom pojednávaní. Dohovor vyžaduje prijatie konkrétnych opatrení na zabezpečenie svedkov, pričom z rozhodovacej činnosti ESĽP vyplýva, že pri posudzovaní kritéria sa zohľadňuje pokus súdov o využitie prostriedkov právnej pomoci. Súd prvého stupňa sa mohol pokúsiť o vydanie európskeho vyšetrovacieho pokusu, resp. postupovať podľa Rámcového rozhodnutia 2003/577/SVV. Svedecká výpoveď R. bola jedným z kľúčových usvedčujúcich dôkazov. Obvinený nemal možnosť sa osobne zúčastniť výsluchu svedka v prípravnom konaní, nemohol sa preto vzdať svojho práva na vypočúvanie napriek tomu, že výsluch sa uskutočnil za účasti obhajcu. Ústrednou postavou trestného procesu je obvinený, nie jeho obhajca, preto právo klásť otázky svedkovi v prvom rade prináleží obvinenému. Uspokojením sa s čítaním svedeckej výpovede svedka došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom, nakoľko obvinený nemal reálnu šancu vykonať výsluch svedka. Obvinený preto namietol porušenie čl. 6 ods. 1 písm. b), písm. c) Dohovoru.

Vo vzťahu k argumentácii odvolacieho súdu o odmietnutí konfrontácie obvinený upriamil pozornosť odvolacieho súdu na skutočnosť, že zápisnica z konfrontácie nebola prečítaná na hlavnom pojednávaní ani verejnom zasadnutí a odvolací súd vychádzal zo skutkového zistenia, ktoré nebolo vykonané predpísaným spôsobom. Na nevykonanú konfrontáciu preto odvolací súd nemohol prihliadnuť. Nešlo by o zákonný dôkaz ani v prípade jej prečítania na hlavnom pojednávaní, pretože svedok R. potreboval pri svojej výpovedi tlmočníka. Konfrontácie a výsluchu svedka R. dňa 20. februára 2013 sa mal ako tlmočník zúčastniť Ing. František Kurilla, avšak opatrenie o pribratí tlmočníka nebolo prečítané na hlavnom pojednávaní. V sumáre obvinený vzhladol porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru z dôvodov, že nebol pasívny pri čítaní zápisnice z výsluchov svedka R., výpovede komentoval a navrhol konfrontáciu; iniciatívne predkladal dôkazy o pobyte svedka za účelom zabezpečenia jeho účasti; mal v úmysle svedka vypočúvať nielen k okolnostiam, ku ktorým svedok vypovedal v prípravnom konaní, ale i k takým, ku ktorým nebol vypočutý, a ktoré mali podporovať jeho nevinu; zápisnica z výsluchu svedka R. z 20. februára 2013 nebola vykonaná zákonným spôsobom.

K nezákonnému znaleckému dokazovaniu znaleckým ústavom obvinený argumentoval absenciou údajov v zmysle ustanovenia § 147 ods. 3 Tr. por. (údaje o osobách, ktoré sa na spracovaní znaleckého

posudku podieľali, ich prípadné rozdielne závery a určenie osoby, ktorá môže byť ako znalec vypočítaná na účely trestného konania). Zo znaleckého posudku a Doplnku č. 1 nie je možné zistiť osoby podieľajúce sa na ich spracovaní, ani osobu, ktorá mohla byť vypočítaná ako znalec, čo spôsobilo nezákonnosť znaleckého posudku a jeho doplnenia. Nie je pritom zrejmé, či osoby podpísané v znaleckom posudku sú totožné s osobami, ktoré znalecký posudok vypracovali. Navyše doplnok k znaleckému posudku podpísal aj prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD., ktorý nebol policajtom zvlášť poučený postupom podľa § 144 Tr. por., ktorý je predpokladom na čítanie znaleckého posudku podľa § 268 ods. 2 Tr. por., ale len v uznesení o pribratí znalca, a to spôsobom v rozpore s ustanovením § 144 Tr. por. Poučenie sa má vzťahovať na všetky osoby, ktoré znalecký posudok vykonali, nielen na osobu „určenú organizáciou špecializovanou na znaleckú činnosť“. Obvinený taktiež namietol nepoučenie znalkyne prof. Majdúchovej na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom, keď predseda senátu vykonal iba strohé poučenie (nezodpovedajúce ustanoveniam zákona, ktoré boli zaznamenané v zápisnici z hlavného pojednávania) a posudzovanie právnych otázok v znaleckom posudku.

Podľa obvineného bol naplnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por. tým, že skutok, pre ktorý bol vydaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nie je totožný so skutkom, pre ktorý bol odsúdený, a preto je trestné sťažovanie neprípustné podľa § 9 ods. 1 písm. b) Tr. por. Slovenské justičné orgány si nevyžiadali dodatočný súhlas podľa § 32 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“). V tomto smere sa na hlavnom pojednávaní ani neuskutočnilo dokazovanie. Súd nižšieho stupňa mali vykonať dokazovanie, ku ktorému by sa mohol obvinený vyjadriť, keďže bez dokazovania nemožno ustáliť skutok, pre ktorý bol obvinený vydaný, a zistiť, či sa nejednalo o vydanie s výhradou.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. obvinený uviedol, že súdy pri výmere trestu nemali vychádzať z dolnej hranice trestnej sadzby, ktorá odporuje čl. 49 ods. 3 Charty základných práv EÚ. Pri ukladaní trestu mali zohľadniť zásadu individualizácie trestu a skutočnosť, že obvinený je prvotrestaný. V nadväznosti na to poukázal na predbežnú otázku Okresného súdu Bratislava II predloženú Súdnemu dvoru Európskej únie, prípad č. C-510/2017. Súčasne navrhol prerušenie konania za účelom predloženia obdobnej predbežnej otázky Súdnemu dvoru EÚ a podanie návrhu na spojenie vecí podľa čl. 54 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora EÚ.

Vzhľadom na uvedené, dovolaciemu súdu navrhol rozsudkom vysloviť, že napadnutým uznesením a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 317 ods. 1 Tr. por., § 319 Tr. por., § 2 ods. 1, ods. 19, ods. 20 Tr. por., § 28 ods. 1, ods. 2 Tr. por., § 119 ods. 2 Tr. por. a čl. 6 ods. 1 Dohovoru v neprospech obvineného J. P., zrušiť napadnuté uznesenie, rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. zaslal dovolanie obvineného na vyjadrenie ostatným procesným stranám, ktoré na podanie nereagovali.

Najvyšší súd ako súd dovolací predovšetkým skúmal, či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné, a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným J. P. prostredníctvom obhajcu, teda osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b), § 373 Tr. por., na Špecializovanom trestnom súde, pracovisko Banská Bystrica, t. j. na mieste predpokladanom v ustanovení § 370 Tr. por., v zákonnej 3-ročnej lehote. Dovolanie obvineného bolo riadne odôvodnené v zmysle ustanovenia § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že nie je dôvodné.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viaanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený vzhliadol porušenie práva na obhajobu v nevypočutí svedka O. R., čítaní jeho výpovede z prípravného konania a v nevyužití európskeho vyšetrovacieho príkazu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Medzi porušenie iných obhajovacích práv je možné zaradiť aj nesprávne procesne vykonané dokazovanie, ktoré vedie k popretiu zásady kontradiktórnosti konania a s tým súvisiace znemožnenie obvinenému vyjadriť sa k dôkazu tvoriacemu podklad rozhodnutia.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že súd prvého stupňa predvolával svedka O. R. na hlavné pojednávanie konané 16. - 17. januára 2017 z adresy v Moskve (č. l. 3083), ktorú uviedol v prípravnom konaní ako adresu korešpondenčnú a súčasne trvalého pobytu. Predvolanie sa vrátilo ako neprevzaté. Splnomocnený právny zástupca svedka O. R. predložil 13. januára 2017 súdu vyhlásenie svedka z 10. januára 2017, že kvôli obchodným aktivitám vo Veľkej Británii, Južnej Afrike a na Bahamách veľa cestuje, pričom sa presťahoval na Bahamy. Vzhľadom na to sa neplánuje, ani nie je schopný, zúčastniť pojednávania. Súčasne vyhlásil, že sa pridržiava svojej výpovede uskutočnenej pred vyšetrovateľom, ktorá bola úplná, a preto nemá k veci čo dodať (č. l. 3145, 3169, 3243). Vyhlásenie svedka bolo prečítané na hlavnom pojednávaní. Prokurátor následne navrhol čítanie výpovede svedka z prípravného konania, s čím obvinený nesúhlasil a žiadal osobný výsluch. Súd prvého stupňa po krátkej porade senátu

upovedomil strany o opätovnom predvolaní svedka, ako i zabezpečení jeho účasti prostredníctvom splnomocneného zástupcu poškodeného s tým, že jeho účasť je nutná (č. l. 3158).

Svedok O. R. sa nezúčastnil ani hlavného pojednávania konaného 16. februára 2017, keď súdu zaslal prostredníctvom splnomocneného zástupcu vyhlásenie zo 6. februára 2017, v ktorom uviedol, že v dôsledku naplánovaných obchodných aktivít na Bahamách nebude schopný sa zúčastniť nariadeného pojednávania. Opätovne vyhlásil, že je jeho výpoveď pred vyšetrovateľom úplná, nemá čo dodať, v plnom rozsahu sa jej pridŕža a trvá na jej prečítaní pred súdom (č. l. 3238, 3242). Vyhlásenie svedka bolo oboznámené na hlavnom pojednávaní konanom 16. februára 2017 (č. l. 3245) s tým, že doručenie predvolania poštou nebolo vykázané (zásielka s predvolaním sa z Bahám vrátila ako neprevzatá 21. marca 2017).

Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa predvolal svedka z oboch známych adries, ako aj prostredníctvom jeho splnomocneného zástupcu, avšak opakovane neúspešne pre negatívny postoj svedka. Obvineným predložené fotografie zo sociálnej siete Facebook, ktoré mali preukazovať, že sa svedok zdržiaval v novembri v Moskve a v decembri v Londýne, boli pre ďalší postup súdu irelevantné a iba potvrdzovali tvrdenie svedka o cestovaní. Aj keby sa v Európe nachádzal dlhšie obdobie, súd by sa zrejme o tejto skutočnosti nedozvedel včas a bez aktívnej spolupráce svedka by nedošlo k jeho účasti na hlavnom pojednávaní.

K obvineným navrhnutej možnosti využitia európskeho vyšetrovacieho príkazu na základe zákona č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EVP“), resp. Rámcového rozhodnutia Rady 2003/577/SVV o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii (ďalej len „rozhodnutie Rady“) dovolací súd, bez ohľadu na režim platný v čase konania hlavného pojednávania a rozsah uplatnenia vo vzťahu k dôkazom, poukazuje na absenciu základnej podmienky, a to použiteľnosti príkazov v rámci členských štátov Európskej únie. Svedok bol ruský štátny občan s trvalým pobytom v Ruskej federácii, resp. na Bahamách. Na tieto územia sa európsky vyšetrovací príkaz nevzťahuje.

Podľa § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

Na aplikáciu ustanovenia § 263 ods. 1 písm. a) Tr. por. sa vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych podmienok - a) zákonne uskutočnený výsluch, b) jedna z vymenovaných skutočností.

Ad a) Trestný poriadok v ustanoveniach § 213 primárne upravuje právo obhajcu zúčastniť sa úkonov prípravného konania. Obvinenému môže byť povolená účasť na vyšetrovacích úkonoch, a to najmä v prípade, že nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom.

Povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní nie je zabezpečovať účasť obvineného na jednotlivých úkonoch, ale umožniť obhajobe byť prítomný a dohliadať na kontradiktórnosť konania. Obhajoba bola vopred upovedomovaná o každom úkone, pričom obhajcovia obvineného (obvinený v priebehu prípravného konania viackrát zmenil obhajcu) sa zúčastňovali na úkonoch, kde aktívne dohliadali na záujmy obvineného aj prostredníctvom otázok kladených svedkom.

Výsluch svedka O. R. z 20. februára 2013 (č. l. 529) sa uskutočnil za prítomnosti obhajcu obvineného

JUDr. Madeja, jeho splnomocneného koncipienta Mgr. Gilányiho, splnomocnenej advokátky svedka JUDr. Sopkovej a tlmočníka Ing. Kurillu. Obvineného na predmetnom výsluchu zastupoval splnomocnený obhajca, ktorý po skončení úkonu výslovne prehlásil, že nemá žiadne výhrady voči úkonu.

Obvinený sa v priebehu celého prípravného konania nezúčastňoval jednotlivých úkonov (ani ďalších výsluchov svedka), neprejavil záujem o prítomnosť na nich, nežiadal zopakovanie úkonov a svoju absenciu nenamietal ani pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Tvrdenie obvineného o nemožnosti osobnej účasti na výsluchu svedka preto vyznieva tendenčne, v snahe spochybniť použiteľnosť podstatného dôkazu.

Výsluch svedka sa uskutočnil za prítomnosti tlmočníka Ing. Kurillu, ktorý bol vyšetrovateľom pribratý do konania za účelom pretlmočenia výsluchu svedka O. R. a následnej konfrontácie medzi svedkom a obvineným (č. l. 530).

Z uvedeného vyplýva, že výsluch svedka z 20. februára 2013 bol vykonaný zákonným spôsobom.

Ad b) Nakoľko svedok O. R. mal trvalý pobyt v zahraničí, kde sa ani sústavne nezdržoval, pričom si nepreberal úradné zásielky a komunikácia cez splnomocneného zástupcu bola obmedzená [kontakt medzi svedkom a splnomocneným zástupcom prebiehal výlučne prostredníctvom poštových zásielok (č. l. 3237)], dovolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa o nedosiahnuteľnosti svedka.

Nakoľko na postup v zmysle ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. boli splnené podmienky, súd prvého stupňa prečítal zápisnice o výsluchoch svedka z prípravného konania (výsluchy svedka z 19. septembra 2013 a 10. marca 2015 neboli obvineným namietané), ku ktorým sa obvinený a jeho obhajkyňa vyjadrili. Neprečítanie opatrenia o pribratí tlmočníka neovplyvnilo zákonnosť výsluchu.

Pokiaľ ide o argumentáciu odvolacieho súdu o odmietnutí konfrontácie, dovolací súd prisvedčil námietke obvineného. Súd prvého stupňa neprečítal na hlavnom pojednávaní zápisnicu o konfrontácii medzi obvineným a svedkom, napriek tomu, že prokurátor na odmietnutie konfrontácie zo strany obvineného poukázal (č. l. 3157). Táto skutočnosť však nemala dopad na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený ďalej namietal nezákonnosť znaleckého posudku a Doplnku č. 1.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

V predmetnom znaleckom posudku a Doplnku č. 1 boli na strane 8, resp. 5 (č. l. 770, 1224) taxatívne vymenované osoby podieľajúce sa na vypracovaní posudku, ktoré boli s výnimkou konzultantky Ing. Ivety Sedlákovej, PhD. totožné s osobami oprávnenými na podanie vysvetlení (č. l. 880, 1232). Na hlavné pojednávanie bola predvolaná prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc., uvedená ako prvá v poradí.

Podľa § 147 ods. 3 Tr. por. znalecký ústav alebo právnická osoba pribratá na podanie znaleckého posudku podľa odseku 2 je povinná spracovať znalecký posudok písomne, v ktorom uvedie osoby,

ktoré sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali, a ich prípadné rozdielne závery. Ak pri spracovaní znaleckého posudku dospeli k zhodným záverom, určí sa v znaleckom posudku osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania.

Podľa § 15 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov [účinná v čase vypracovania znaleckého posudku a Doplnku č. 1 (ďalej len „vyhláška“)] znalecký úkon vykonaný znaleckou organizáciou alebo znaleckým ústavom podpisuje štatutárny orgán a osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti v danom odbore. Znalecký úkon vykonaný znaleckým ústavom zriadeným zákonom alebo na základe zákona, ktorý spĺňa podmienky podľa technickej normy 4) a má na území Slovenskej republiky viacero dislokovaných pracovísk, podpisuje štatutárny orgán alebo ním poverená osoba zodpovedná za činnosť dislokovaného pracoviska a osoba, ktorá úkon vypracovala. Pri vypracovaní znaleckého úkonu sa uvedie, kto ho vypracoval a kto môže pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci osobne potvrdiť jeho správnosť a podať žiadané vysvetlenia.

Z vyhlášky nevyplýva povinnosť určenia jedinej konkrétnej osoby, ktorá môže poskytovať vysvetlenia k znaleckému posudku (rovnaký záver vyplýva aj z § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 228/2018 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá nadobudla účinnosť 1. augusta 2018). Trestný poriadok síce uvádza pojem „osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania“, avšak výkladom predmetného ustanovenia možno dospieť k záveru, že by ním nemusela byť iba jedna osoba. Účelom zákona bolo zakotviť povinnosť špecifikovania osoby, na ktorú sa môžu orgány činné v trestnom konaní a súdy obrátiť v prípade potreby podania vysvetlenia, nie obmedziť počet znalcov oprávnených na takéto úkony. Odlišným výkladom by mohlo dôjsť k paradoxnej situácii. Ak by znalecký ústav striktne uviedol iba jednu osobu, ktorá by sa z rôznych dôvodov (napr. zdravotných) nemohla dlhodobo zúčastniť na pojednávaní, súd by nemohol k znaleckému posudku vypočuť nikoho napriek tomu, že sa na vypracovaní úkonu zúčastnili viacerí rovnocenní spracovatelia.

Nad rámec uvedeného je potrebné zdôrazniť, že na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vyžaduje závažné porušenie zákona, zodpovedajúce porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Výberom z viacerých oprávnených osôb nedochádza k porušeniu práv obvineného, nakoľko má právo klásť znalcovi otázky bez ohľadu na to, ktorý spracovateľ by bol predvolaný.

Z citovanej vyhlášky ďalej vyplýva, že znalecký posudok podpisuje okrem osoby zodpovednej za výkon znaleckej činnosti (v danom prípade prof. Ing. Božena Hrvoľová, CSc., resp. prof. Ing. Helena Majdúchová, CSc.) aj štatutárny orgán. Znalecký posudok a Doplnok č. 1 preto podpísali tiež rektori Ekonomickej univerzity Dr. H. c. prof. Ing. Rudolf Sivák, PhD. a prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD. Rektori sa nepodieľali na vypracovaní úkonov, nemohli byť predvolaní na súd a správnosť znaleckého posudku osvedčovali iba z pozície štatutárneho orgánu. Rovnako sa na vypracovaní znaleckého posudku nezúčastňovala prof. Ing. Božena Hrvoľová, CSc., ktorá posudok podpísala ako osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti v odbore Ekonómia a manažment, nie znalkyňa. Námetka obvineného k nepoučeniu prof. Ing. Ferdinanda Daňa, PhD. je preto irelevantná.

Dovolací súd považoval za účelové aj tvrdenie obvineného o absencii údajov o prípadných rozdielnych záveroch znalcov. Trestný poriadok v ustanovení § 147 ods. 3 Tr. por. zakotvuje informačnú povinnosť len v prípade, že znalci dospeli k odlišným stanoviskám. Ak sú ich závery, nie je potrebné to v posudku konštatovať.

K námietke obvineného ohľadne nedostatočného poučenia znalkyne prof. Ing. Heleny Majdúchovej, CSc. dovolací súd poukazuje na Predvolanie znalca (č. l. 3290), adresované priamo danej znalkyni, v ktorom predseda senátu poučil znalkyňu o povinnosti bezodkladného oznámenia skutočností

odôvodňujúcej vylúčenie vo veci.

Dovolací súd nevzhliadol nezákonnosť znaleckého posudku ani v súvislosti s prípadnými závermi znalcov k právnym otázkam. V zmysle judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom odmietnutia znaleckého posudku skutočnosť, že znalec zaujme stanovisko k otázke, ktorej zodpovedanie prislúcha výlučne súdu, ak si súd z posudku má možnosť sám urobiť totožný alebo odlišný názor k tej istej otázke (bližšie pozri R 82/2001).

Ani dovolací dôvod podľa § 317 ods. 1 písm. g) Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por. namieta neprípustnosť trestného stíhania pre rozdielnosť skutkov v európskom zatýkacom rozkaze a v rozsudku, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd nežiadali dodatočný súhlas.

Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatel'a alebo následku jeho protiprávnej činnosti aspoň čiastočne, pričom na ňu nemajú vplyv ani zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré skutok individualizujú, napríklad čas, miesto, spôsob jeho vykonania. Skutok je teda možné počas konania upravovať, a to v závislosti od vykonaných dôkazov a získaných poznatkov o relevantných skutočnostiach, nemôže sa však meniť jeho podstata daná účasťou obvineného na určitej udalosti, z ktorej vzišiel škodlivý následok.

S ohľadom na vykonané dokazovanie bola na súd prvého stupňa podaná obžaloba s doplnením skutku o úkony (uzatvorenie Zmluvy o úvere s Poštovou bankou, a. s., neuhradenie mimoriadnej splátky úveru) predchádzajúce uzatvoreniu nevýhodných kúpnych zmlúv (podstata skutku z európskeho zatýkacieho rozkazu), ktoré viedli k odstráneniu majetku nevyhnutného k podnikateľskej činnosti z vlastníctva poškodenej spoločnosti. V oboch prípadoch bolo obvinenému kladené za vinu, že v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka uskutočnil úkony, ktorými v konečnom dôsledku zbavil poškodenú spoločnosť majetku.

Vzhľadom na to, že podstata skutku bola zachovaná, dovolací súd nevzhliadol potrebu vyžiadania dodatočného súhlasu z Rakúskej republiky.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Tr. por. nebol naplnený.

Súd prvého stupňa nepochybil ani pri ukladaní trestu, keď prihliadol na skutočnosť, že obvinený viedol riadny život (v rozpore s tým je argumentácia obvineného o nezohľadnení, že bol prvotrestaný), pričom mu uložil trest na dolnej hranici zákonnej trestnej sadzby. Dovolací súd súčasne nezistil dôvod na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ. Medzi prejednávanou trestnou vecou a vecou predloženou Súdnemu dvoru EÚ absentuje paralela. Prejudiciálna otázka Okresného súdu Bratislava II bola podaná v súvislosti s nekompletným písomným poučením zadržaného a s vysokými trestnými sadzbami pri drogových trestných činoch v porovnaní s inými štátmi.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nebol daný.

Dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod naplňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) a pod., i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnej kvalifikácii skutku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.).

Obvinený vyvodzoval naplnenie citovaného dovolacieho dôvodu predovšetkým z absencie typu škody v skutkovej vete rozsudku a úmyslu spôsobiť škodu, ustálením škody na základe znaleckého posudku, v ktorom znalci vyjadrili právny záver, ako aj v nevyrovnaní sa s obhajobnou argumentáciou.

Dovolací súd tieto námietky nemohol hodnotiť, keďže smerujú k posúdeniu skutkového stavu zisteného súdmi prvého a druhého stupňa. Nakoľko ustálenie škody a jej jednotlivých foriem, v ktorých sa odráža protiprávne konanie obvineného, vychádza z vykonaného dokazovania, je taktiež vylúčené z prieskumného oprávnenia dovolacieho súdu.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že za skutkové sa považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd.

V predmetnej trestnej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktoré nemali pochybnosti o jeho vine. Dovolací súd pritom nezistil, že by skutok popísaný v skutkovej vete bol subsumovaný pod nesprávne skutkové podstaty trestných činov, nebol trestným činom, alebo sa jednalo o iný trestný čin. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že iné skutočnosti nie je oprávnený skúmať, pričom podrobné dôvody kvalifikovania skutku ako obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. sú súčasťou odôvodnenia rozsudkov súdov nižšieho stupňa, na ktoré dovolací súd v plnom rozsahu odkazuje.

Vo vzťahu k nenaplneniu subjektívnej stránky trestného činu, kladenému obvinenému za vinu, je nutné konštatovať, že absenciu úmyslu nie je možné namietat v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. (ani žiadneho iného). Aj keď posúdenie naplnenia subjektívnej stránky trestného činu je právnym záverom, tento sa musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, ktoré nie je dovolací súd v dovolaní oprávnený skúmať. Totožné konštatovanie rezultuje zo súdnej praxe a judikatúry súdov:

„Motív páchatel'a a subjektívna stránka trestného činu sú znaky, ktoré sa síce týkajú psychiky páchatel'a, ale prejavujú sa navonok v spáchanom skutku a dokazujú sa rovnako ako objektívne znaky trestného činu (konanie - následok - príčinný vzťah). Namietanie ich nezistenia alebo nesprávneho či neúplného zistenia v dôsledku nevykonania dokazovania alebo nesprávneho vyhodnotenia vykonaného

dokazovania až v dovolaní predstavuje namietanie skutkových zistení a záverov, čo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nepripúšťa." (Uznesenie najvyššieho súdu z 1. júla 2010, sp. zn. 3 Tdo 5/2010, uverejnené v Zo súdnej praxe pod poradovým č. 40/2010)

„Záver o zavinení páchatel'a musí byť vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich logicky vyplývať." (R 19/1971 - II)

K použiteľnosti znaleckého posudku, v ktorom znalci dospeli k právnym záverom, sa dovolací súd vyjadril vyššie.

Vo vzťahu k civilnej žalobe vedenej na Okresnom súde Trnava je potrebné poznamenať, že až do právoplatného rozhodnutia nemožno konštatovať, že poškodená spoločnosť je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pričom samotné podanie žaloby nie je dôkazom o tom, že škoda nevznikla.

Obsahom dovolania obvineného bolo taktiež vlastné zhrnutie jeho konania, posudzovanie vykonaných dôkazov a polemizovanie so závermi súdov. Takéto námietky, smerujúce k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nebol naplnený.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného J. P. podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.